

LEGAL INSIGHT

Η έως σήμερα διαμορφωθείσα νομολογία στο ζήτημα των δανείων σε Ελβετικά Φράγκα και η από 17.9.2015 πρόταση επίλυσης του προβλήματος του Συνηγόρου του Καταναλωτή.

Χρήστος
Παρασκευόπουλος-Κόλιας
Δικηγόρος Μ.Δ.Ε., Μ.Σc.

Το άρθρο επιχειρεί μια επισκόπηση της έως σήμερα διαμορφωθείσας ελληνικής νομολογίας στο ζήτημα της ευθύνης των πιστωτικών ιδρυμάτων σε περιπτώσεις χορήγησης δανείων σε Ελβετικά Φράγκα και εξετάζει την πρόσφατη σχετική πρόταση συμβιβαστικής επίλυσης των διαφορών αυτών του Συνηγόρου του Καταναλωτή.

NOEMBΡΙΟΣ 2015

Αρκετοί από τους περίπου 70.000 δανειολήπτες με εκκρεμείς συμβάσεις δανείου σε ελβετικά φράγκα επεδίωξαν, ιδίως τα τελευταία δύο χρόνια, την ανακούφιση τους από το βάρος του χρέους που τους προκάλεσε η ραγδαία μείωση της ισοτιμίας Ευρώ-Ελβετικού Φράγκου δια της δικαστικής οδού¹. Έχουν αρχίσει συνεπώς να αναπτύσσονται ενδιαφέρουσες εκατέρωθεν απόψεις στη νομολογία, πρωτοβάθμιων μέχρι σήμερα δικαστηρίων, τόσο στο πλαίσιο ασφαλιστικών μέτρων, όσο και τακτικών αγωγών, χωρίς βεβαίως να μπορεί να γίνει λόγος για καθολική δικαίωση των δανειοληπτών, καθώς τα δικαστήρια δεν προσεγγίζουν με έναν γενικό τρόπο όλες αυτές τις υποθέσεις.

Από την επισκόπηση των σχετικών αποφάσεων φαίνεται να κυριαρχεί ως νομική βάση σε όσες αποφάσεις δέχονται την αναπροσαρμογή των δανειακών συμβάσεων σε Ελβετικό Φράγκο η ακυρότητα του συμβατικού όρου περί καταβολής σε ευρώ με βάση την εκάστοτε ισχύουσα ισοτιμία, λόγω αντίθεσης στη γενική ρήτρα του άρθρου 2 παρ. 6 του ν. 2251/1994 περί προστασίας του καταναλωτή. Η αρχή έγινε με τις υπ' αριθμ. 23/2014 και 41/2014 αποφάσεις του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ξάνθης (όμοιες και οι πιο πρόσφατες υπ' αριθμ. 35/2015 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ρόδου, 13/2015 και 26/2015 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ξάνθης), το σκεπτικό των οποίων ερείδεται εν γένει στην απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 30^{ης} Απριλίου 2014, υπόθεση C-26/13, Arpad Kasler, Hajnalka Kaslerne Rabai κατά OTP Jelzalogbank Zrt, οι οποίες εκδόθηκαν στο πλαίσιο τακτικών αγωγών

¹ Στο ζήτημα έχουμε αναφερθεί εκτενώς στο παρελθόν
<http://www.yiannatsis.gr/download/daneia%20se%20elvetiko%20fragko.pdf> και
<http://www.yiannatsis.gr/download/elvetika.pdf>

και διέταξαν τον καταλογισμό των καταβολών σε Ελβετικά Φράγκα με βάση την ισοτιμία που ίσχυε κατά την ημέρα εκταμίευσης του δανείου. Τούτο διότι ο συμβατικός όρος για υπολογισμό των καταβολών με βάση την τρέχουσα ισοτιμία είναι αόριστος και ασαφής, ως εκ τούτου δε, καταχρηστικός και άκυρος. Συγκεκριμένα, με την ως άνω ρήτρα δεν παρουσιάζονται, κατά τρόπο σαφή και ορισμένο, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων στη σύμβαση, αφού δεν διατυπώνεται ευκρινώς ο τρόπος λειτουργίας της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η μέθοδος και οι ιδιαιτερότητες του μηχανισμού μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε ξένο νόμισμα, καθώς, επίσης, και η σχέση μεταξύ του μηχανισμού αυτού και των τυχόν άλλων, που προβλέπουν έτερες ρήτρες σχετικά με την αποδέσμευση και την αποπληρωμή δανείων, ούτως ώστε ο καταναλωτής να μπορεί να εκτιμήσει τις οικονομικές συνέπειες, που θα μπορούσε να έχει για τον ίδιο ο παραπάνω όρος, και, συγκεκριμένα, να διαγνώσει, εκ των προτέρων, τόσο το ύψος των μηνιαίων τοκοχρεωλυτικών δόσεων, που θα καλούνταν να καταβάλει για την αποπληρωμή του δανείου του, όσο και το ύψος του ανεξόφλητου κεφαλαίου του τελευταίου, σε περίπτωση που η ισοτιμία μεταξύ ευρώ και ελβετικού φράγκου διαφοροποιούνταν σε βάρος του πρώτου. Πρέπει να υπογραμμίσουμε πάντως, πως παράλληλα με την ως άνω κρίση για τη διαφάνεια του ίδιου του όρου, το δικαστήριο σε αμφότερες τις ως άνω αποφάσεις έκρινε πως οι δανειολήπτες από κανένα στοιχείο δεν αποδείχθηκε πως διέθεταν ιδιαίτερες γνώσεις αναφορικά με τους νομισματικούς κανόνες, τις συνθήκες της αγοράς και το κόστος του χρήματος.

Πέρα όμως από τις τακτικές αγωγές, υποβλήθηκαν και αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, ιδίως μετά τον Ιανουάριο του 2015, οπότε λόγω της αλλαγής νομισματικής στρατηγικής της Ελβετικής Κεντρικής Τράπεζας και της εγκατάλειψης του στόχου για ισοτιμία Ευρώ-Ελβετικού Φράγκου τουλάχιστον 1,20, η τελευταία κατρακύλησε στα επίπεδα του 1 έως 1,10, διογκώνοντας έτσι τη συνολική επιβάρυνση από το 2006-2008, οπότε ελήφθησαν τα περισσότερα τέτοια δάνεια, σε περίπου 60% (!), ώστε να καθίσταται απολύτως αδύνατη η εξυπηρέτησή τους ακόμη και για το χρονικό διάστημα των 1-2 ετών, που απαιτείται στα περισσότερα δικαστήρια της χώρας για τη συζήτηση των αγωγών. Έτσι, το προαναλυθέν σκεπτικό επαναλαμβάνεται σχεδόν αυτολεξεί και στην υπ' αριθμ. 342/2014 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Κοζάνης, το οποίο δικάζοντας κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, διέταξε ως μέτρο προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης μέχρι την εκδίκαση της αντίστοιχης αγωγής, την ανοχή εκ μέρους της τράπεζας καταβολής από τον δανειολήπτη μηνιαίων δόσεων σε ευρώ, που θα καταλογίζονται όμως στον τηρούμενο λογαριασμό σε Ελβετικά Φράγκα με βάση την ισοτιμία εκταμίευσης. Σειρά όμοιων, ως προς το σκεπτικό και το διατακτικό τους, αποφάσεις εκδόθηκαν και από το Μονομελές Πρωτοδικείο Λαμίας και συγκεκριμένα οι υπ' αριθμ. 134/2015, 135/2015, 163/2015, 178/2015, 4481/2015, αλλά και από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών οι υπ' αριθμ. 4481/2015 και 3399/2015.

Παράλληλα, το σκεπτικό περί καταχρηστικότητας του ανωτέρω Γενικού Όρου των Συναλλαγών έγινε δεκτό στις υπ' αριθμ. 1763/2014 και 1672/2014 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιά και Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, που όμως έκριναν επί ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής. Δεν αναπροσάρμοσαν δηλαδή τη σύμβαση δανείου, αλλά απλώς ακύρωσαν διαταγές πληρωμής που είχαν εκδοθεί κατά των δανειοληπτών.

Από την άλλη μεριά όμως έχουν εκδοθεί και αρκετές αποφάσεις που απορρίπτουν τη νομική βάση της καταχρηστικότητας, αν και καμία εξ αυτών, που έχουν δημοσιευθεί ή είναι ευρύτερα γνωστές δεν έχει εκδοθεί επί τακτικής αγωγής. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο αίτησης ασφαλιστικών μέτρων το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών στην υπ' αριθμ. 113/2015 απόφασή του έκρινε πως στη συγκεκριμένη περίπτωση τόσο κατά την κατάρτιση της συμβάσεως όσο και μεταγενέστερα οι δανειολήπτες επανειλημμένα ενημερώθηκαν από τους υπαλλήλους της τράπεζας για τον συναλλαγματικό κίνδυνο από την τυχόν διακύμανση της ισοτιμίας ελβετικού φράγκου και ευρώ που ενείχε η σύμβαση τους, τόσο με επιστολές που έλαβαν ταχυδρομικώς όσο και με έγγραφα των οποίων έλαβαν γνώση και προσυπέγραψαν στα οποία - με σαφή διατύπωση και κατανοητή στον μέσο καταναλωτή γλώσσα - τους επισημάνθηκε ο κίνδυνος από την μεταβολή των διατραπεζικών συνθηκών κατά τα ανωτέρω και τους προτάθηκε σχετικό πρόγραμμα προστασίας της καταβλητέας δόσης τους από πιθανές συναλλαγματικές μεταβολές, το οποίο μάλιστα καταρχάς δέχτηκαν και εφάρμοσαν κατά τα τρία πρώτα έτη της συμβάσεως τους, ενώ και μετά τη λήξη της τριετίας η τράπεζα τους κάλεσε να το ανανεώσουν επαναλαμβάνοντας την σκοπιμότητα και τα οφέλη ενός τέτοιου προγράμματος, πλην όμως οι αιτούντες δεν το χρησιμοποίησαν έκτοτε ξανά. Για το λόγο αυτό πιθανολόγησε πως ο ισχυρισμός περί αδιαφάνειας του όρου της σύμβασης για καταβολές καταλογιζόμενες σε ελβετικά φράγκα με την εκάστοτε ισχύουσα ισοτιμία δεν θα γίνει δεκτός από το δικαστήριο που θα δικάσει την αγωγή και απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

Αντίστοιχα στην υπ' αριθμ. 2108/2015 απόφαση του επί αίτησης αναστολής της εκτελεστότητας διαταγής πληρωμής το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών έκρινε πως ο ως άνω συμβατικός όρος δεν είναι αδιαφανής, καθόσον από τη γραμματική του διατύπωση, η οποία είναι απολύτως σαφής και ξεκάθαρη, μη επιδεχόμενη διαφορετική ερμηνεία, αλλά και το ότι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, είναι γνωστό στο μέσο συναλλασσόμενο, ακόμη και στον αδαή ακόμη περί τις τραπεζικές συναλλαγές, ότι η ισοτιμία των νομισμάτων συνεχώς μεταβάλλεται, ακόμη και με μεγάλη, κατά καιρούς, διακύμανση, προκύπτει ότι με την απλή ανάγνωσή του από τον δανειολήπτη θα μπορούσε να κατανοήσει επαρκώς τη δυνατότητα της τράπεζας σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης δανείου, να μετατρέπει το σύνολο της ληξιπρόθεσμης οφειλής του σε Ευρώ με βάση την τρέχουσα τιμή πώλησης του ελβετικού

φράγκου. Επίσης, έκρινε πως δεν επιφέρει σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων, διότι σε κάθε περίπτωση επαφίεται στην κρίση του καταναλωτή - δανειολήπτη, εάν θα συνάψει δάνειο σε ξένο νόμισμα, λαμβανομένων υπόψη του χαμηλού επιτοκίου αυτού, της ευνοϊκής υπέρ του ευρώ ισοτιμίας κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης και της πιθανότητας μεταβολής της ισοτιμίας (ίδιο το σκεπτικό και της υπ' αριθμ. 437/2013 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών). Τέλος, και η υπ' αριθμ. 617/2015 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών έθεσε ως κριτήρια για την απόρριψη της αίτησης τη δυνατότητα γνώσης των δανειοληπτών, απλώς και μόνο αν είχαν προβεί σε μια συνήθη έρευνα αγοράς των σχετικών δανείων, το μορφωτικό τους επίπεδο, τη συνήθη τυπική προσυμβατική ενημέρωση της τράπεζας, αλλά και τη δυνατότητα κατάρτισης προγράμματος προστασίας από τη μεταβολή της ισοτιμίας.

Πέραν της αντίθεσης στο ν. 2251/1994 περί προστασίας του καταναλωτή, δανειολήπτες έχουν στηρίξει τις αγωγές τους και σε άλλες νομικές βάσεις, οι οποίες όμως έχουν εν γένει απορριφθεί. Ενδεικτικά με τις υπ' αριθμ. 4439/2013 και 10930/2013 αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών απορρίφθηκαν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων ερειδόμενες στην ακυρωσία της σύμβασης λόγω απάτης και πλάνης, καθώς το δικαστήριο έκρινε πως δεν συντρέχουν οι αντίστοιχοι όροι του Αστικού Κώδικα, δεδομένης της προσυμβατικής ενημέρωσης των δανειοληπτών. Έχουμε επισημάνει άλλωστε σε προηγούμενο ενημερωτικό μας σημείωμα τις δυσκολίες που έχει η θεμελίωση μιας αγωγής σε αυτές τις βάσεις. Παράλληλα, με την υπ' αριθμ. 8693/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών απορρίφθηκε επίσης αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, που στηριζόταν σε αξίωση αποζημίωσης λόγω ελλιπούς προσυμβατικής ενημέρωσης του δανειολήπτη. Το δικαστήριο πιθανολόγησε ότι της υπογραφής της συμβάσεως προηγήθηκαν αρκετές επισκέψεις της δανειολήπτριας στο κατάστημα της τράπεζας, ενώ από σχετική εγκύκλιο της τράπεζας προκύπτει η ύπαρξη «τυπικού παραδείγματος», για τη διαφώτιση τόσο των υπαλλήλων της όσο και των υποψηφίων δανειοληπτών.

Τέλος, παρά την εκτεταμένη θεωρητική υποστήριξη της αναπροσαρμογής του συμβάσεων σε Ελβετικό Φράγκο βάσει των άρθρων 288 και 388 του Αστικού Κώδικα², τα οποία επιτρέπουν στο δικαστή τη διαπλαστική παρέμβαση στη σύμβαση, υπάρχει δε σχετική νομολογιακή εμπειρία στον τομέα της αναπροσαρμογής των μισθωμάτων, ουδεμία σχετική απόφαση είναι μέχρι σήμερα γνώστη.

Πέραν όμως της νομολογιακής αντιμετώπισης του προβλήματος, ο Συνήγορος του Καταναλωτή εξέδωσε την 17.9.2015 πρόταση για τη διευθέτηση των διαφορών μεταξύ δανειοληπτών και

² Ρ. Γιοβανόπουλος, Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου 2014, 647 με εκεί εκτενείς περαιτέρω παραπομπές στη θεωρία

Τραπεζών για συμβάσεις στεγαστικών δανείων σε Ελβετικά Φράγκα. Μείζονος σημασίας και για τις εκκρεμούσες ενώπιον των Δικαστηρίων υποθέσεις είναι η σκιαγράφηση του πλαισίου με βάση το οποίο κρίνεται η επάρκεια της προσυμβατικής ενημέρωσης των δανειοληπτών, όπως αυτή επιβάλλεται και συγκεκριμενοποιείται, πέραν των γενικών διατάξεων του Αστικού Κώδικα, με την υπ' αριθ. 2501/2002 Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος . Σημειώνεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος με σχετικό έγγραφο της προς όλα τα Πιστωτικά Ιδρύματα, ήδη από το έτος 2007 και με αφορμή την ανάπτυξη και διερεύνηση νέων και σύνθετων τραπεζικών προϊόντων τόσο σε επίπεδο χορηγήσεων, όσο και σε επίπεδο καταθέσεων, επεσήμανε την υποχρέωση προσαρμογής της προσυμβατικής ενημέρωσης στις ρυθμίσεις της ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 και ιδίως των παραγράφων 1 και 2 κ, χι του Κεφ. Β'8 . Όπως επισημαίνεται στο σχετικό έγγραφο, «η σχετική πληροφόρηση θα πρέπει να περιλαμβάνει παράδειγμα στο οποίο για τον υπολογισμό της δόσης αποπληρωμής του δανείου (κεφάλαιο και τόκοι) θα λαμβάνεται ως ισοτιμία η μέγιστη τιμή της αρνητικής διακύμανσης κατά την τελευταία τριετία μεταξύ των νομισμάτων που προσδιορίζουν την οφειλή του δανειολήπτη» και μάλιστα μέσω σχεδιαγραμμάτων και πινάκων για την κατανόηση των συνεπειών της μεταβολής της ισοτιμίας. Ο Συνήγορος υποστηρίζει πως η πληροφόρηση θα πρέπει να είναι επαρκής και εμπειριστατωμένη, προκειμένου οι δανειολήπτες να είναι σε θέση να λαμβάνουν συνειδητές αποφάσεις ενώ θα πρέπει να περιλαμβάνει, κατ' ελάχιστον, τις επιπτώσεις που θα είχε στις δόσεις του δανείου μια σοβαρή υποτίμηση του εγχώριου νομίσματος (ευρώ) έναντι του ξένου νομίσματος.

Επακόλουθα, σε περίπτωση παραβίασης της προπεριγραφείσας υποχρέωσης ο Συνήγορος υποστηρίζει τη θεμελίωση ευθύνης της Τράπεζας κατά περίπτωση είτε από τις διαπραγματεύσεις, είτε στην πλημμελή εκπλήρωση της παροχής, είτε στις διατάξεις των αδικοπραξιών και τη διάταξη του άρθρου 8 του ν. 2251/1994 για την Προστασία του Καταναλωτή περί της ευθύνης του παρόχου υπηρεσιών , η οποία μάλιστα είναι αντικειμενική δηλαδή αρκεί ο δανειολήπτης να αποδείξει τη ζημιά, την παροχή των υπηρεσιών και τον υφιστάμενο αιτιώδη σύνδεσμο, ενώ η Τράπεζα την εκ μέρους της έλλειψη παράνομης και υπαίτιας συμπεριφοράς, την έλλειψη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της τελευταίας και της ζημιάς ή τη συνδρομή λόγω αποκλεισμού ή μείωσης της ευθύνης της.

Για τους λόγους αυτούς ο Συνήγορος καταλήγει εν τέλει στη διατύπωση μιας πρότασης για τη συμβιβαστική επίλυση του σύνθετου αυτού προβλήματος, η οποία βέβαια δεν είναι δεσμευτική για τους εμπλεκόμενους, περιβάλλεται όμως από το κύρος του θεσμού του Συνηγόρου του Καταναλωτή, αναγνωρίζει απερίφραστα το πρόβλημα της ανεπαρκούς ενημέρωσης των δανειοληπτών και μπορεί να αποτελέσει μια βάση οριζόντιας οριστικής επίλυσης. Συγκεκριμένα προτείνει για το παρελθόν, να υπολογίζεται η πιθανή ζημιά του καταναλωτή

συγκρίνοντας τις καταβολές που έχει κάνει έναντι του δανείου σε ελβετικό φράγκο με αυτές που θα είχε κάνει αν είχε λάβει δάνειο σε Ευρώ με το αντίστοιχο επιτόκιο που είχαν τα δάνεια σε Ευρώ κατά τη σύναψη της σύμβασης. Εφόσον προκύπτει ζημία, το ισόποσο αυτής σε ελβετικό φράγκο θα αφαιρείται από το δάνειο. Περαιτέρω το επίμαχο δάνειο θα παραμένει ως έχει, βάσει της υπάρχουσας σύμβασης σε ελβετικό φράγκο, με τη δόση και το αντίστοιχο επιτόκιο σε ελβετικό φράγκο, όμως η πληρωμή της δόσης σε Ευρώ θα διαχωρίζεται σε δυο μέρη. Ο καταναλωτής θα πληρώνει με σταθερή ισοτιμία 1€/1,40CHF και η διαφορά που προκύπτει από την πραγματική ισοτιμία θα καλύπτεται από την τράπεζα έως τη λήξη του δανείου. Σύμφωνα με το Συνήγορο τα πλεονεκτήματα της σχετικής ρύθμισης είναι ότι: α) Λόγω των μηδενικών επιτοκίων σε ελβετικό φράγκο, ο δανειολήπτης αποπληρώνει μόνο κεφάλαιο. β) Πλέον έχει συγκεκριμένη κλειστή ισοτιμία, οπότε αποφεύγει μελλοντικές μεταβολές και μπορεί να κάνει πιο εύκολα τον οικονομικό του προγραμματισμό. γ) Διατηρεί την ευελιξία, αν επανέλθει η ισοτιμία στο μέλλον σε επιθυμητά επίπεδα, να μετατρέψει το υπόλοιπο του δανείου του σε Ευρώ. ε) Αποφεύγει πολυτετείς και πολυδάπανους δικαστικούς αγώνες. Σε ό,τι αφορά τα πιστωτικά ιδρύματα: α) Τα δάνεια παραμένουν ενήμερα χωρίς να απαιτούνται επιπλέον κεφαλαιακές προβλέψεις. β) Οι όποιες ζημιές είναι σταδιακές, σε βάθος πολλών ετών και εξαρτώνται από την πορεία του ελβετικού φράγκου. γ) Αξιοποιώντας την τεχνογνωσία τους, μπορούν να προβούν στις αντίστοιχες κινήσεις στην αγορά συναλλάγματος ή παραγώγων, ώστε να μειώσουν περαιτέρω τη ζημία τους. δ) Μπορούν να ασφαλιστούν έναντι περαιτέρω ενίσχυσης του ελβετικού φράγκου. ε) Επιλύουν ένα πρόβλημα πελάτη τους, που δημιούργησε η πλημμελής προσυμβατική ενημέρωση και αποφεύγουν πολυτετείς και πολυδάπανους δικαστικούς αγώνες.

Κατά την άποψή μας η πρόταση αυτή κινείται στη σωστή κατεύθυνση, επιρρίπτει όμως μεγάλο μέρος της μελλοντικής ζημίας, δηλαδή των δόσεων που θα πληρωθούν στο μέλλον, ιδίως σε περίπτωση μακροχρόνιας διατήρησης της σημερινής περίπου ισοτιμίας, στον δανειολήπτη. Διότι η πλειοψηφία των εν θέματι δανειοληπτών έλαβε τα δάνεια την περίοδο 2006-2008, διάστημα κατά το οποίο η ισοτιμία κυμαινόταν σταθερά σε επίπεδα άνω του 1€/1,60CHF, προσεγγίζοντας ακόμη και το 1€/1,69CHF. Σήμερα κυμαίνεται λίγο χαμηλότερα από το επίπεδο του 1€/1,10CHF. Ο Συνήγορος όμως, σε αντίθεση με τις προαναφερθείσες δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες αφού δέχθηκαν την ευθύνη της Τράπεζας, διέταξαν τη μετατροπή του υπολοίπου του δανείου σε Ευρώ με ισοτιμία μετατροπής την ισχύουσα κατά την εκταμίευση του δανείου, προτείνει η μετατροπή αυτή να γίνει με ισοτιμία 1€/1,40CHF. Με τον τρόπο αυτό όμως η συνολική διαφορά της ισοτιμίας από το χρόνο λήψης των επίμαχων δανείων έως σήμερα που ανέρχεται σε περίπου 0,50 CHF (1€/1,60CHF-1€/1,10CHF), επιρρίπτεται με την υπερβολική αναλογία 2/3 στον δανειολήπτη.

